

Betænkning afgivet af Europaudvalget den 10. juni 2005

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at modvirke EU's servicedirektiv

[af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 30. marts 2005 og var til 1. behandling den 2. juni 2006. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Europaudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 28 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, KF, RV og SF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalgets bemærker, at Socialdemokratiet er tilhænger af et europæisk indre marked for kommercielle serviceydelser. Vi ønsker derimod ikke nogen EU pligt til at etablere et indre marked for offentlige, velfærdsmæssige serviceydelser. Det må være en suveræn national beslutning, om man ønsker disse ydelser underlagt markedskræfterne eller ej. Direktivforslaget må følgelig rettes til, så denne frihed sikres. Det er ikke nok at undtage offentlig myndighedsudøvelse.

Dernæst ønsker Socialdemokratiet, at servicedirektivet kommer til at hvile på et princip om, at det er værtslandets normer, der er gældende for virksomhederne. Kun et sådant udgangspunkt kan sikre imod en underminering af nationale overenskomster om løn og arbejdsvilkår. Ønsker man at køre bil i et fremmed land, må man også respektere færdselsreglerne der.

Værtslandsprincippet er i øvrigt også direkte nævnt i traktaten, og det er det princip, udstationeringsprincippet hviler på.

Socialdemokratiet har derfor i høj grad sympati for beslutningsforslagets intentioner, men vi mener det er uheldigt at kortslutte den normale beslutningsproces omkring EU spørgsmål i Folketinget. Derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Til gengæld vil vi kraftigt opfordre ministeren til at skifte heste og satse på at tage udgangspunkt i værtslandsprincippet i stedet for oprindelseslandsprincippet. Og vi forventer regeringens tilslutning til helt at undtage offentlige velfærdsydelser fra direktivets område.

SF's medlem af udvalget bemærker, at SF, siden servicedirektivet blev fremlagt for halvandet år siden, har arbejdet for at få fjernet oprindelseslandsprincippet som det bærende princip i direktivet og erstattet dette med værtslandsprincippet.

Dybest set er forskellen mellem oprindelseslandsprincippet og værtslandsprincippet, hvorvidt man ønsker et liberalistisk Europa eller et socialt Europa, idet oprindelseslandsprincippet går ud på, at man tager laveste fællesnævner, og så lader markedskræfterne lægge niveauet, hvorimod værtslandsprincippet respekterer de enkelte landes arbejdsmarkedssystemer, og kan dermed være med til at skabe et socialt Europa.

Derfor må direktivforslaget i den form, det har i dag, naturligvis ikke vedtages. Det har SF meddelt regeringen, og vi har arbejdet systematisk for at få bred enighed om et klart politisk mandat, som Danmark kan forhandle på grundlag af. Dette sker, fordi vi finder det vigtigere, at få skabt et klart resultat – sammen med andre lande i EU – end at komme med markeringer.

I første omgang gælder kampen om at overbevise regeringen om, at det skal være værtslandsprincippet, der er det bærende princip i direktivet, og at man i øvrigt får et forenklet direktiv, så det både kan forklares og forsvares ud fra ønsket om et socialt Europa. Det indgår i denne strategi, at det er vigtigt, at Danmark arbejder aktivt for at skabe en bred alliance med andre lande om, at direktivet skal tage udgangspunkt i værtslandsprincippet.

Vi finder det i denne forbindelse dybt problematisk, at der i debatten er sket en kobling mellem servicedirektivet og forslaget til ny forfatningstraktat, til trods for at direktivet er fremlagt på det nuværende traktatgrundlag og ikke på grundlag af et fremtidigt.

Vi kan på denne baggrund ikke støtte Dansk Folkepartis strategi, der både blander tingene sammen og ikke i tilstrækkelig grad er en målrettet strategi, hvor der går efter et bredt mandat, der forpligter Danmark til at arbejde aktivt for et direktiv baseret på værtslandsprincippet.

Et *mindretal* i udvalget (DF og EL) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret* ved 2. behandling.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler, at konkurrence er forudsætningen for vækst. På den baggrund er Dansk Folkeparti tilhænger af EU's indre marked og den frie bevægelighed for varer, kapital, tjenesteydelser og arbejdstagere. Disse fire fundamentale friheder, som er hele grundlaget for EU-samarbejdet, er indbygget i traktaten, som direkte forbyder medlemslandene at oprette regler, der hindrer den frie bevægelighed, eller på anden måde søger at skabe én retstilstand for det enkelte land og en anden for andre medlemslande i unionen. Disse regler er grundlæggende fornuftige og nyder Dansk Folkepartis principielle opbakning, om end definitioner og konsekvensfortolkninger af det indre markeds regler på nogle områder går i den helt modsatte retning af, hvad Dansk Folkeparti måtte ønske sig.

Et eksempel herpå er Kommissionens forslag til servicedirektiv, som har til hensigt at fastsætte de nærmere kriterier for den

frie konkurrence inden for servicefagene. Dansk Folkeparti har ikke noget imod fri konkurrence – ej heller på serviceområdet; men det skal ske på fair vilkår og ud fra devisen om, at ethvert land må opretholde så strenge regler, de måtte ønske, så længe der gælder de samme regler for landets egne serviceudbydere som for dem, der med udgangspunkt i et andet medlemsland måtte ønske at byde på serviceopgaver i landet. Kommissionens forslag til servicedirektiv bryder afgørende med dette princip, fordi det indeholder det såkaldte »oprindelseslandsprincip«, der muliggør, at det er andre medlemslandes regler (oprindelseslandet), som skal overholdes, når servicefunktioner udøves i Danmark.

Det er således Dansk Folkepartis bekymring, at vedtagelsen af dette direktiv kan medføre en unfair og skæv konkurrencesituation, hvor danske serviceudbydere i Danmark skal konkurrere på pris og overholdelse af arbejdsmiljøregler med lande i Østeuropa, hvis forhold er veldokumenterede ringere end de danske. Således fremgår det af Økonomi- og erhvervsministeriets besvarelse af spørgsmål 8 til B 45, at Danmark inden for stort set alle servicesektorer har den højeste gennemsnitlige timeløn kun overgået med 2,5 euro af UK inden for finansverdenen. Bortset fra dette lille område indtager Danmark førstepladsen med de højeste lønsatser, varierende fra 16,07 euro inden for hotel- og restauration til 24,27 inden for pengeinstitutverdenen. Heroverfor står de nye medlemslande fra Østeuropa, hvis gennemsnitlige timelønpris er 2,93 euro. Danmarks er 18,95 og EU15's 14,49. Med andre ord vil et oprindelseslandsprincip på lønområdet som foreslået af Kommissionen betyde urimelig konkurrence og tab af danske arbejdspladser, der naturligvis ikke kan hamle op med timelønninger på under 3 euro.

Dansk Folkeparti finder, at det således er svært at få øje på de fordele for Danmark, som Økonomi- og erhvervsministeriet fastholder, vil finde sted. Eksempelvis skriver ministeriet i svar på spørgsmål 1 til B 45, at servicedirektivet vil skabe 600.000 arbejdspladser i EU, hvilket er en beskæftigelsesvækst på 0,3 pct. Det fremgår ikke, om dette antal arbejdspladser er netto eller brutto. For Danmarks vedkommende vurderes effekten at være 0,2 pct. Dansk Folkeparti stiller sig stærkt tvøvende overfor, om dette tal vil være korrekt, og finder under alle omstændigheder, at det er en meget lille gevinst at satse på at få, når der henses til, hvor meget vi risikerer ved at indføre et oprindelseslandsprincip.

Alle partier udtrykte under 1. behandlingen af B 45 den 2. juni 2005 enighed om, at det ville være bekymrende, såfremt der ville ske den form for unfair konkurrence, som Dansk Folkeparti frygter. Ensidigt henviser man dog – ligesom Økonomi- og erhvervsministeriet i sine svar på spørgsmål 2, 5 og 14 – til, at det er fagforeninger, der skal overvåge, at deres medlemmer ikke udkonkurreres. Partierne henviser til retten til at konflikte, idet det påpeges, at det er de faglige organisationer, der skal overvåge, at overenskomsten overholdes. Dansk Folkeparti nærer stor tillid til de faglige organisationer, men finder dog, at ansvaret for, at danske arbejdere ikke mister deres job på grund af unfair konkurrencefordele fra virksomheder i Østeuropa, påhviler politikerne på Christiansborg i højere grad end de faglige organisationer, som i parentes bemærket for tiden har rigeligt at lade med det utal af problemer, som udvidelsen med de ti nye østlande, sammenholdt med folketingsflertallets afvisning af at give Danmark samme syvårige overgangsperiode som de fleste andre EU15-lande, har medført. Således udtrykker flere fagforbund sig skeptisk over Kommissionens forslag om oprindelseslandsprincip. Eksempel udtrykker HTS og LO side om side med CO-industri og Det Kommunale Kartel sig stærkt kritiske over for oprindelseslandsprincippet, jf. Økonomi- og erhvervsministeriets svar på spørgsmål 15 til B 45.

Der er allerede i dag fri konkurrence inden for servicesektoren. Således har serviceudbydere længe budt på opgaver i Danmark og har på flere områder vundet licitationer frem for danske virksomheder. Dansk Folkeparti finder det positivt, at den bedste serviceudbyder – uanset hvor virksomheden kommer fra – vinder opgaven, så længe det sker under efterlevelse af danske løn- og arbejdsmarkedsvilkår. Således tilkendegiver Økonomi- og erhvervsministeriet i svar på spørgsmål 17 til B 45, at der allerede i dag er fuld mulighed for at tilbyde tjenesteydelser på tværs af grænserne. Ud fra den optik stiller Dansk Folkeparti sig skeptisk over for de reelle intentioner med Kommissionens forslag til servicedirektiv, hvis hensigt om at gennemføre en totalliberalisering alene kan anses som et forsøg på at skabe mere liberale regler end de nugældende traktatbestemmelser. Dansk Folkeparti ønsker ikke en udvikling, der kan koste danske jobs eller vil ødelægge fundamentet for finansieringen af den danske velfærdsstat. Der er ingen tvivl om, at et servicedirektiv med et oprindelseslandsprincip vil have sådanne alvorlige konsekvenser.

I sit svar på spørgsmål 11 til B 45 meddeler Økonomi- og erhvervsministeriet, at en rapport om det indre marked for tjenesteydelser har konkluderet, at »forslaget (til servicedirektiv, red.) vil have positiv betydning for den europæiske økonomi«. Udsagnet ligger op af den af kommissionsformand Barroso citerede passage i beslutningsforslagets begrundelse, hvoraf det fremgår, at Kommissionens sigte med direktivforslaget netop er at skabe en samlet økonomisk vækst i hele EU, og at landene i EU15 som en følge heraf må acceptere at tabe arbejdspladser til de 10 nye medlemslande. Det er efter denne tankegang den samlede økonomiske vækst i hele EU, der er afgørende, og ikke om væksten sker ensidigt i Østeuropa. Dansk Folkeparti er uenig i denne linie og ønsker at forsvare danske arbejdspladser fortsatte overlevelse i Danmark.

Dansk Folkeparti har forståelse for, at nogle partier ønsker en øget liberalisering af servicesektoren, og at nogle partier derfor støtter, at der kommer et direktiv, som uddyber traktatens bestemmelser om konkurrencen inden for denne sektor. Derfor indeholder beslutningsforslaget ikke en generel modstand mod et servicedirektiv, men alene modstand mod oprindelseslandsprincippet. Under 1. behandlingen fremgik det da også af debatten, at alle partier var enige om at være imod et sådan princip. Derfor virker det besynderligt, at kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten tilkendegav at ville støtte B 45 ved at stemme for forslaget vedtagelse.

Dansk Folkeparti ønsker fuldstændig klarhed om Danmarks afvisning af, at udenlandske arbejdstagere skal kunne arbejde i Danmark på løn- og arbejdsmarkedsvilkår, der gælder i andre lande. Derfor var det Dansk Folkepartis ønske at sende et så klart signal til EU og Kommissionen som muligt om, at Danmark ikke vil acceptere den unfair konkurrence, som Kommissionen har foreslået. Det er både forunderligt og nedslående, at et flertal af partier ikke vil tilslutte sig dette signal. Særligt i en situation, hvor Kommissionen har meddelt, at det oprindelige direktivforslag er blevet taget af bordet for først senere at blive genfremsat, finder Dansk Folkeparti det vigtigt i denne fase inden genfremsættelse, at Danmark sender et så klart signal som muligt om, at vi ikke vil acceptere oprindelseslandsprincippet. Det er nedslående, at folketingsflertallet ikke har villet stå ved deres holdning til dette, men derimod har henvist til, at dette først skal ske, når direktivforslaget er under behandling. I Dansk Folkeparti havde vi foretrukket, at forslaget, der senere vil blive fremlagt fra Kommissionen, allerede inden fremsættelsen var luet for tanken om oprindelseslandsprincip i stedet for, at den danske regering skal kæmpe for at få taget det ud under lovgivningsproceduren. At der ikke var opbakning hertil, kan Dansk Folkeparti kun beklage – men naturligvis acceptere, idet Dansk Folkeparti da udtrykker håb om, at de øvrige partier vil stå ved deres oprindelige indstilling som den kom frem under 1. behandlingen og også rent faktisk kæmpe imod oprindelseslandsprincippet, når dette kommer til forhandling og mandatgivning i Europaudvalget.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Charlotte Antonsen (V) nfm. Erling Bonnesen (V) Jens Kirk (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Ellen Trane Nørby (V)
 Morten Messerschmidt (DF) Martin Henriksen (DF) Helle Sjelle (KF) Jakob Axel Nielsen (KF) Svend Auken (S) Lene Jensen
 (S) Niels Sindal (S) Jens Peter Verner (S) Elisabeth Arnold (RV) fmd. Lone Dybkjær (RV) Anne Grete Holmsgaard (SF)
 Rune Lund (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurin (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

+++ Bilag +++ Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende B 45

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
2	Tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
3	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 45

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om en oversigt over de servicebrancher, der vil blive ramt af ulemperne ved et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om konsekvenser for lønningerne i den danske servicebranche ved ansættelse af østeuropæiske arbejdstagere, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om antallet af vandrende arbejdstagere, der er kommet fra de gamle til de nye medlemslande siden udvidelsen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvorvidt ministeren kan afvise, at et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, vil betyde tab af jobs i Danmark, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om ministerens be- eller afkræftelse af fagforeningernes bekymring for pres på danske lønninger, hvis servicedirektivet kommer til at bygge på oprindelseslandsprincippet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om prognoser for, hvor mange vandrende arbejdstagere, man kan forvente, hvis der vedtages et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvorvidt der er en fare for, at det lave lønniveau i Østeuropa kan betyde tab af jobs i den danske servicesektor, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om en oversigt over den gennemsnitlige timeløn inden for servicesektoren i hvert af de 25 medlemslande, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvorvidt ministeren kan afkræfte, at det bliver sværere for folk med en marginal tilknytning til arbejdsmarkedet at få fast arbejde som følge af et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvorvidt det bliver nemmere eller sværere at opfylde regeringens mål om 25.000 flere indvandrere i arbejde frem til 2010, såfremt der

	vedtages et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om, hvorvidt der foreligger en redegørelse for konkurrenceretlige synspunkter og overvejelser bag servicedirektivet, økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om, hvorvidt ministeren ser en sammenhæng mellem Kommissionens udspil om at vente med en endelig behandling af servicedirektivet og folkeafstemningerne om EU's forfatning, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om, hvorvidt der er foretaget beregninger over, hvor mange danske arbejdspladser, der vil blive erstattet af østeuropæiske arbejdspladser, såfremt servicedirektivet vedtages, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om, hvorvidt ministeren er enig med statsministeren i, at udstationeringsdirektivet gør oprindelseslandsprincippet uproblematisk i Danmark, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om redegørelse for de indsigelser og henvendelser regeringen har modtaget fra faglige organisationer og andre interesseorganisationer om servicedirektivet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm. om, hvorvidt ministeren mener, at der er tale om fair konkurrence, hvis østeuropæiske servicevirksomheder får mulighed for at konkurrere med danske servicevirksomheder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
17	Spm. om, hvorvidt Danmark på samme måde som Tyskland kan forvente en invasion af selvstændige polske håndværksmestre, og hvilken effekt et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, kan forventes at have herpå, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
18	Spm. om hvorvidt ministeren er enig i kommissionsformand Barrosos udtalelser om tab af arbejdspladser i de gamle EU-lande, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
19	Spm. om ministerens holdning til arbejdstagerorganisationen ETUC's opfordring til kommissionsformand Barroso om at trække forslaget om servicedirektivet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
20	Spm. om ministerens holdning til de nordiske fagforeninger i energisektorens afstandtagen fra servicedirektivet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
21	Spm. om, hvorvidt ministeren er enig med Malerforbundet i, at det nationale kontrolarbejde kommer til kort, når det bliver afhængigt af instanser og myndigheder i andre lande, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
22	Spm. om, hvorvidt der kan forventes et stigende antal vandrende arbejdstagere fra Østeuropa, såfremt der vedtages et servicedirektiv om oprindelseslandsprincippet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
23	Spm. om, hvorvidt ministeren kan bekræfte, at en af konsekvenserne af EU's seneste udvidelse er, at timelønningerne indenfor en række erhverv er faldet med 40 pct. i Berlin, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
24	Spm. om, hvorvidt vandringen af arbejdstagere fra de nye medlemslande vil få store negative konsekvenser for mindre danske virksomheder, sådan som det er sket i andre vesteuropæiske lande, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
25	Spm. om, hvorvidt de danske fagforeninger kan forvente et fald i medlemstallet som følge af vandrende arbejdstagere fra de nye medlemslande, og om hvorvidt et servicedirektiv, der bygger på oprindelseslandsprincippet, vil føre til yderligere fald, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
26	Spm. om, hvorvidt vandrende arbejdstagere fra de nye medlemslande er med til at sætte de danske lønninger under pres, sådan som topfolk inden for fagbevægelsen har givet udtryk for, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
27	Spm. om, hvad ministerens holdning er til MEP Karin Riis-Jørgensens udtalelser om servicedirektivet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
28	Spm. om, hvad ministerens holdning er til MEP Gitte Seebergs udtalelser om servicedirektivet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

